

Justitiedepartementet

Brottsförebyggande rådet
Box 1386
111 93 Stockholm

Uppdrag till Brottsförebyggande rådet att sammanställa kunskap om polisiära metoder och arbetsätt för att förebygga upprepat våld mot vuxna och barn i nära relationer

---

Regeringens beslut

Regeringen ger Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att ta fram en kunskapssammanställning om polisiära metoder och arbetsätt för att förebygga upprepat våld mot vuxna och barn i nära relationer. Vid uppdragets genomförande ska såväl nationell som internationell forskning och beprövad erfarenhet inhämtas och redovisas.

I uppdraget ingår även att bedöma om och i så fall hur dessa metoder och arbetsätt, i den mån de inte redan används men ligger inom ramen för Polismyndighetens uppdrag, kan införas i svenskt polisarbete samt att uppskatta vilka kostnader det skulle medföra.

Uppdraget ska genomföras i nära samråd med Polismyndigheten. Samråd bör även ske med Socialstyrelsen.

För uppdraget får Brå under 2016 disponera 700 000 kr. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 5:2 Insatser för att förverkliga konventionen om barnets rättigheter i Sverige, anslagsposten 2, Bidrag till myndigheter. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2016. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2017. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Uppdraget ska slutredovisas till regeringen (Justitiedepartementet med kopia till Socialdepartementet) senast den 30 november 2017. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Skälen för regeringens beslut

Ett av de jämställdhetspolitiska delmålen är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Vidare utgår regeringens barnrättspolitik från barnkonventionen och barnets rättigheter såsom de uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnets rätt till trygghet och lämpligt skydd innebär att regeringen och de statliga myndigheterna har en skyldighet att skapa förutsättningar för att barn inte ska utsättas för våld eller exploatering i någon form. Att motverka våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor samt barn är högt prioriterat av regeringen. Stor vikt läggs därför vid att utveckla det förebyggande arbetet.

Att våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor samt barn är allvarliga och omfattande samhällsproblem bekräftas av två stora svenska kartläggningar, som presenterades under 2014 (Brå 2014:8, *Brott i nära relationer - en nationell kartläggning*; Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet 2014:1, *Våld och hälsa – en befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa*). Flera svenska och internationella studier visar även att våld i nära relationer i hög grad är ett brott som upprepas. Risken för att en person som har utsatts för våld av en närstående ska utsättas igen är mycket stor jämfört med andra typer av brott. En av de största riskgrupperna är barn som bor i hushåll där det förekommer våld mellan föräldrarna. Under senare år har omfattande svenska studier bekräftat att just våld mellan föräldrar är en mycket allvarlig riskfaktor för barnmisshandel. Enligt uppskattningar från Brå bor minst 150 000 barn i Sverige i hushåll där det förekommer olika former av våld.

Att utsättas för sexuellt, fysiskt eller psykiskt våld får stora konsekvenser för den som drabbas. Det finns starkt stöd i forskningen för att utsatthet för våld kan medföra ökad risk för olika former av fysisk och psykisk ohälsa, både på kort och på lång sikt. Vidare finns det omfattande stöd för att barns psykiska hälsa och utveckling påverkas mycket negativt såväl av att direkt utsättas för sexuellt, fysiskt eller psykiskt våld som av att bevittna eller på annat sätt uppleva att en förälder utsätts för våld i en nära relation.

Även om det finns ett betydande mörkertal när det gäller våld i nära relationer kommer ett stort antal brott till Polismyndighetens kännedom. Enligt Nationella samordnaren mot våld i nära relationer (SOU 2014:49) innebär en polisanmälan ett unikt tillfälle att få en våldsutsatt person att vilja åstadkomma en förändring. Det ger även polisen en möjlighet att påverka våldsutövaren och försöka förmå denne att upphöra med sitt aggressiva beteende. Det finns flera exempel på modeller för sådant våldsförebyggande arbete som har prövats runt om i Sverige. Enligt Nationella samordnaren kan Polismyndighetens

förebyggande insatser mot upprepat våld på flera sätt utvecklas. Exempelvis genom att motivera förövare till förändring och ett mer underrättelsebaserat arbetssätt. Viktiga lärdomar bör i detta sammanhang kunna dras från hur polisen i andra länder arbetar inom området.

Nationella samordnaren mot våld i nära relationer har även anfört att det i Sverige under senare år har gjorts flera satsningar inom bl.a. socialtjänstområdet för att öka kunskapen om effektiva metoder i arbetet mot våld i nära relationer. Något motsvarande finns i nuläget dock inte att tillgå för polisens förebyggande arbete avseende upprepat våld mot vuxna och barn i nära relationer. Med rätt kunskap och metoder bör upprepad våldsutsatthet i ökad utsträckning kunna förebyggas och därmed minskas.

Av ovan anförda skäl ska Brå identifiera och redovisa lovande polisiära metoder och arbetssätt, inklusive framgångsfaktorer, som kan användas i Polismyndighetens arbete för att förebygga upprepat våld mot vuxna och barn i nära relationer.

Regeringen avser att för 2017 avsätta ytterligare 800 000 kronor för uppdragets genomförande. Medlen utbetalas under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

Detta uppdrag är en del av regeringens handlingsplan 2016-2018 till skydd för barn mot människohandel, exploatering och sexuella övergrepp (Skr. 2015/16:192).

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Christian Olsson

Kopia till
Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/PO, Å, L5
Socialdepartementet/FST, JÄM
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/UF
Kulturdepartementet/DISK
Åklagarmyndigheten
Polismyndigheten
Kriminalvården
Brottsoffermyndigheten

Socialstyrelsen
Folkhälsomyndigheten
Myndigheten för delaktighet
Barnombudsmannen
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet
Barnafrid – Nationellt kunskapscentrum
Brottsofferjouren Sverige
Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och
queeras rättigheter (RFSL)
Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks)
Rädda barnen
Stiftelsen Allmänna Barnhuset
Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
Sveriges Kvinnolobby
Unizon